

Opolska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa – 27.10.2020

Wyroby budowlane

- czy obowiązujące przepisy sprzyjają innowacyjności, czy ją hamują???

dr inż. Grzegorz Bajorek, prof. PRz

Politechnika Rzeszowska, Centrum Technologiczne Budownictwa Instytut Badań i Certyfikacji

Warsztaty pt.:

„Innowacyjne rozwiązania z zakresu materiałów i wyrobów budowlanych. Prezentacja rozwiązań materiałowych na wybranych przykładach z kraju i EU. Materiały i wyroby budowlane, certyfikacja i dopuszczenie do obrotu”

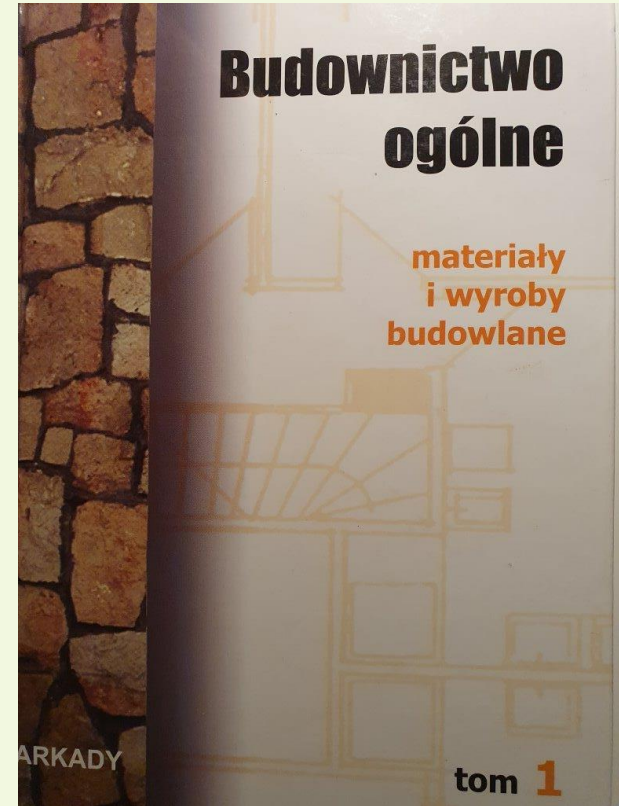
Tematyka szkolenia

- Materiały i wyroby budowlane – dopuszczanie do obrotu i stosowania – rozporządzenie CPR nr 305/2011 (system europejski) oraz ustawa o wyrobach budowlanych jako uzupełnienie o system krajowy, oraz rozporządzenia i ustawy skorelowane z ustawą o wyrobach budowlanych, inne sposoby wprowadzania wyrobów budowlanych do stosowania
- Czym się różni materiał budowlany od wyrobu budowlanego?
- Zasady znakowania wyrobów budowlanych znakiem CE i znakiem budowlanym, znakowanie dobrowolne wyrobów
- **Beneficjenci przepisów o wyrobach budowlanych !!!**
- Procedury związane z dopuszczaniem do obrotu i uczestnicy tego procesu
- Wymogi związane ze stosowaniem wyrobów – odpowiedzialność poszczególnych stron procesu inwestycyjnego
- Dokumenty odniesienia dla wyrobów budowlanych
- Wyjaśnienie pewnych pojęć – certyfikacja, akredytacja, notyfikacja, certyfikat zgodności, deklaracja zgodności, aprobaty, atest, rekomendacja, deklaracja właściwości użytkowych, systemy oceny zgodności, systemy oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych, itp.
- Sankcje dotyczące nielegalnego wprowadzenia wyrobów budowlanych do stosowania
- Przykłady wyrobów o różnych wymaganiach i różnych procedurach związanych z ich wprowadzaniem do obrotu i stosowaniem

Definicje – materiał budowlany / wyrób budowlany, ...

- **Materiał** – surowiec w postaci pierwotnej lub częściowo przetworzony, z którego wytwarza się produkty
- **Materiał budowlany** – materiał używany do budowy nowych obiektów lub naprawy istniejących
- **Wyrób** – produkt stanowiący wynik procesu technologicznego
- **Wyrób budowlany** – wyrób używany do budowy nowych obiektów lub naprawy istniejących

- **Wyrób budowlany** – każdy wyrób lub zestaw wyprodukowany i wprowadzony do obrotu w celu trwałego wbudowania w obiektach budowlanych lub ich częściach, którego właściwości wpływają na **właściwości użytkowe** obiektów budowlanych w stosunku do **podstawowych wymagań** dotyczących obiektów budowlanych
- **Zestaw** – wyrób budowlany wprowadzony do obrotu przez jednego producenta jako zestaw co najmniej dwóch odrębnych składników, które muszą zostać połączone, aby mogły zostać włączone w obiektach budowlanych
- **Zasadnicze charakterystyki** – cechy wyrobu odnoszące się do **podstawowych wymagań** dotyczących obiektów budowlanych (np. wytrzymałość betonu na ściskanie)
- **Właściwości użytkowe wyrobu budowlanego** – właściwości użytkowe odnoszące się do odpowiednich **zasadniczych charakterystyk**, wyrażone jako poziom lub klasa, lub w sposób opisowy (np. klasa betonu C30/37)

Definicja – wprowadzanie / udostępnianie wyrobu budowlanego

(wg Rozporządzenia CPR 305/2011)

Wprowadzenie do obrotu

oznacza udostępnienie **po raz pierwszy** wyrobu budowlanego na rynku (unijnym),

natomiast **każde kolejne** przekazanie wyrobu lub jego oferowanie w ramach działalności handlowej, w celu dystrybucji lub zastosowania, odpłatnie lub nieodpłatnie będzie jego **udostępnieniem**

Wymóg formalny stosowania wyrobów budowlanych...

Prawo budowlane

Art. 5 [Podstawy prawidłowej budowy]

1. Obiekt budowlany jako całość oraz jego poszczególne części, wraz ze związanymi z nim urządzeniami budowlanymi należy, biorąc pod uwagę przewidywany okres użytkowania, **projektować i budować** w sposób określony w **przepisach**, w tym techniczno-budowlanych, oraz zgodnie z zasadami wiedzy technicznej, zapewniając:

1) **spełnienie podstawowych wymagań** dotyczących obiektów budowlanych określonych w załączniku I do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiającego zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylającego dyrektywę Rady 89/106/ EWG (Dz.Urz. UE L 88 z 04.04.2011, str. 5, z późn. zm.), dotyczących:

- a) ...
- b) ...
- c) ...
- d) ...
- e) ...
- f) ...
- g) ...

wymagania podstawowe

Wymóg formalny stosowania wyrobów budowlanych...

Prawo budowlane

Art. 10.

Wyroby wytworzone w celu zastosowania w obiekcie budowlanym w sposób **trwały** o **właściwościach użytkowych** umożliwiających prawidłowo **zaprojektowanym i wykonanym** obiektom budowlanym spełnienie **podstawowych wymagań**, **można stosować** przy wykonywaniu robót budowlanych **wyłącznie !!!**, jeżeli wyroby te zostały **wprowadzone do obrotu zgodnie z przepisami odrębnymi**, a w przypadku wyrobów budowlanych – również zgodnie z **zamierzonym zastosowaniem**.

Kto odpowiada za prawidłowe użycie wyrobów budowlanych?

- Producent?
- Upoważniony przedstawiciel producenta?
- Importer?
- Dystrybutor?
- Sprzedawca?

**Wprowadzanie do obrotu
i udostępnianie**

- Projektant?
- Kierownik budowy?
- Wykonawca robót?
- Inspektor nadzoru?
- Inwestor?

Stosowanie

- Urzędnik (np. administracji państwowej, samorządowej,
- inspektor UNB)?,
- itd.

Nadzorowanie

Kto odpowiada za prawidłowe użycie wyrobów budowlanych?

Projektant ??? –

Art. 34. ust.3 **Projekt budowlany** zawiera:

- 1) projekt zagospodarowania działki
(...)
- 2) projekt architektoniczno-budowlany obejmujący:
(...)
 - e) projektowane **rozwiązania materiałowe** i techniczne mające wpływ na otoczenie, w tym środowisko
(...)
- 3) projekt techniczny obejmujący:
(...)
 - c) projektowane niezbędne **rozwiązania** techniczne oraz **materiałowe**

Art. 34. ust. 3d Do projektu zagospodarowania działki lub terenu, projektu architektoniczno-budowlanego oraz projektu technicznego dołącza się:

- (...)
- 3) **oświadczenie projektanta** i projektanta sprawdzającego o sporządzeniu projektu **zgodnie z obowiązującymi przepisami** i zasadami wiedzy technicznej

Ustawa Prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994 r. (Dz.U. z 2019 r., poz. 1186, 1309, 1524, 1696, 1712, 1815, 2166, 2170, z 2020 r., poz. 471, 695, 782)

Kto odpowiada za prawidłowe użycie wyrobów budowlanych?

Projektant ??? –

Art. 20. ust.1 **Do podstawowych obowiązków projektanta należy:**

1) opracowanie projektu budowlanego w sposób **zgodny z wymaganiami ustawy, (...), obowiązującymi przepisami** oraz zasadami wiedzy technicznej
(...)

3a) sporządzanie lub uzgadnianie **indywidualnej dokumentacji technicznej**, o której mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (Dz.U. z 2020 r. poz. 215 i 471);

Ustawa Prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994 r. (Dz.U. z 2019 r., poz. 1186, 1309, 1524, 1696, 1712, 1815, 2166, 2170, z 2020 r., poz. 148)

Art. 10:

1. Dopuszczone do jednostkowego zastosowania w obiekcie budowlanym są wyroby budowlane (...) wykonane według indywidualnej dokumentacji technicznej, sporządzonej przez projektanta obiektu lub z nim uzgodnionej, dla których producent wydał oświadczenie, że zapewniono zgodność wyrobu budowlanego z tą dokumentacją oraz przepisami.

Ustawa o wyrobach budowlanych z dnia 16.04.2004 r. (Dz.U. z 2014 r., poz. 883 z późn. zmianami)

oraz:

Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 11 września 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego (Dz.U. z 2020 r., poz. 1609), w którym:

- w § 3 ust. 3 stwierdza się: **Projekt budowlany określa sposób spełnienia wymagań (podstawowych)**
- w § 23 (p. 1) i 4)) oraz § 24 (p. 1a) i 2)) – wymaga się podania w projekcie technicznym rozwiązań konstrukcyjno-**materiałowych**

Kto odpowiada za prawidłowe użycie wyrobów budowlanych?

Kierownik budowy ??? –

„Do podstawowych obowiązków kierownika budowy należy:
(...) kierowanie budową obiektu budowlanego w sposób zgodny z projektem lub pozwoleniem na budowę, przepisami, w tym techniczno-budowlanymi (...) oraz zapewnienie przy wykonywaniu robót budowlanych **stosowania wyrobów, zgodnie z art. 10**”

Prawo budowlane – Art. 22 pkt 3 oraz 3e

„Kierownik budowy (...), a jeżeli jego ustanowienie nie jest wymagane – inwestor, jest obowiązany przez okres wykonywania robót budowlanych przechowywać **dokumenty stanowiące podstawę ich wykonania**, a także **oświadczenie dotyczące wyrobów budowlanych jednostkowo zastosowanych** w obiekcie budowlanym, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych, oraz udostępniać te dokumenty przedstawicielom uprawnionych organów”

Prawo budowlane – Art. 46

Kto odpowiada za prawidłowe użycie wyrobów budowlanych?

Inwestor ??? –

„Do obowiązków inwestora należy zorganizowanie procesu budowy (...),
a w szczególności zapewnienie:

- opracowania projektu budowlanego,
- objęcie kierownictwa budowy przez kierownika budowy,
oraz może, a w pewnych przypadkach musi:
- ustanowić inspektora nadzoru inwestorskiego na budowie”

Prawo budowlane – Art. 18 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 2

Inspektor nadzoru inwestorskiego ??? –

„Do podstawowych obowiązków inspektora nadzoru inwestorskiego należy:
...sprawdzanie jakości wykonywanych robót budowlanych i stosowania przy wykonywaniu tych robót **wyrobów** zgodnie z art. 10.”

„Inspektor nadzoru inwestorskiego ma prawo:

...wydawać kierownikowi budowy lub kierownikowi robót polecenia, potwierdzone wpisem do dziennika budowy, dotyczące: (...) przedstawienia (...) informacji i dokumentów potwierdzających zastosowanie przy wykonywaniu robót budowlanych **wyrobów, zgodnie z art. 10**, a także informacji i dokumentów potwierdzających dopuszczenie do stosowania urządzeń technicznych.”

Prawo budowlane – Art. 25 pkt 2 oraz Art. 26 pkt 1

Przepisy odrębne...

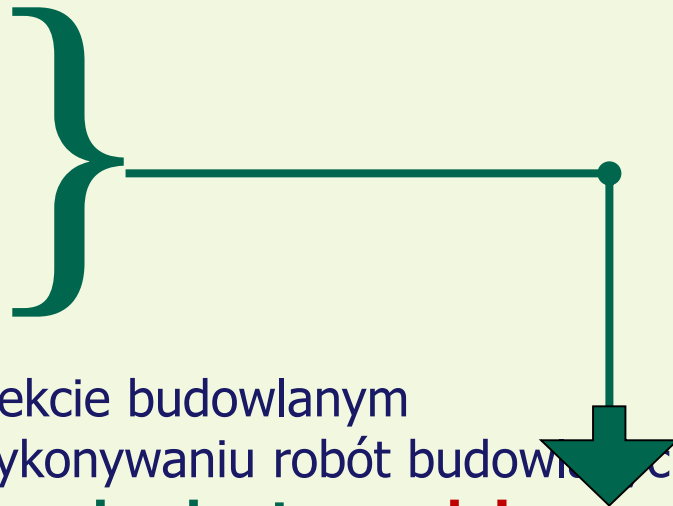
Producent ???

Upoważniony przedstawiciel producenta ???

Importer ???

Dystrybutor ???

Sprzedawca ???

„Wyroby wytworzone w celu zastosowania w obiekcie budowlanym w sposób trwały (...), **można stosować** przy wykonywaniu robót budowlanych wyłącznie, jeżeli wyroby te zostały wprowadzone do obrotu **zgodnie z przepisami odrębnymi**”

Prawo budowlane – Art. 10

Dyrektywa 89/106/EWG

!!! CPR Nr 305/2011 !!!

Construction Products Regulation

Przepisy odrębne...

„Wyroby wytworzone w celu zastosowania w obiekcie budowlanym w sposób trwały (...), **można stosować** przy wykonywaniu robót budowlanych wyłącznie, jeżeli wyroby te zostały wprowadzone do obrotu zgodnie z przepisami odrębnymi”

Prawo budowlane – Art. 10

Dyrektywa 89/106/EWG

!!! CPR Nr 305/2011 !!!

Construction Products Regulation

Ustawa o wyrobach budowlanych z dnia 16.04.2004 r.
(Dz.U. z 2014 r., poz. 883 z późn. zmianami)

Ustawa o systemie oceny zgodności z dnia 30.08.2002 r.
zastąpiona Ustawą z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku
(Dz.U. z 2014 r., poz. 542 z późn. zmianami)

Ustawa o ogólnym bezpieczeństwie produktów z dnia 12.12.2003 r. (Dz.U. Nr 229, poz. 2275 z późn. zmianami)

Polityka Unii Europejskiej

WAŻNE!!! – do kogo przede wszystkim adresowane jest „Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 305/2011” (wcześniej Dyrektywa Rady 89/106/EWG) oraz inne dyrektywy dotyczące wyrobów?

- odpowiedzialność za spełnienie wymagań zawartych w „Rozporządzeniu...” (dyrektywach) oraz umieszczenie oznakowania CE na wyrobie ponosi **producent**
- **producent** powinien sprawdzić, czy wyrób podlega „Rozporządzeniu...” lub którejkolwiek z dyrektyw
- jeżeli wyrób podlega dyrektywie lub kilku dyrektywom, **producent** musi zagwarantować spełnienie zawartych w nich wymagań i umieścić oznakowanie CE

Zarys historii przepisów dotyczących wyrobów budowlanych...

Dyrektywa 89/106/EWG WYROBY BUDOWLANE

1 maja 2004 r.

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych

4 kwietnia 2011 r.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiające zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylające dyrektywę Rady 89/106/EWG

24 kwietnia 2011 r.

Część postanowień rozporządzenia wchodzi w życie 20-go dnia po jego opublikowaniu

13 czerwca 2013 r.

Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o wyrobach budowlanych oraz ustawy o systemie oceny zgodności
(weszła w życie 14 dni po ogłoszeniu)

1 lipca 2013 r.

W tym terminie weszło w życie całe rozporządzenie i jednocześnie ostatecznie uchylona została dyrektywa Rady 89/106/EWG WYROBY BUDOWLANE

Zarys historii przepisów dotyczących wyrobów budowlanych...

25 czerwca 2015 r.

Ustawa z dnia 25 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy o wyrobach budowlanych, ustawy – Prawo budowlane oraz ustawy o zmianie ustawy o wyrobach budowlanych oraz ustawy o systemie oceny zgodności

1 stycznia 2017 r.

Weszła w życie:

● 1 stycznia 2016 r.

● **1 stycznia 2017 r.**

06 grudnia 2016 r.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 listopada 2016 r. w sprawie sposobu deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym

1 stycznia 2017 r.

Weszło w życie, oprócz:

? 01 lipca 2018 r.
? 01 lipca 2019 r.
? 01 stycznia **2021** r.

Dla wyrobów, które przed 31 grudnia 2016 r. nie były objęte obowiązkiem znakowania znakiem budowlanym

Rozporządzenie CPR 305/2011 – podstawowe definicje

Preambuła:

- (8) Dyrektywę 89/106/EWG należy zastąpić, zmierzając do **uproszczenia** obecnych ram prawnych i uczynienia ich jaśniejszymi, jak również do poprawy przejrzystości i skuteczności obecnie obowiązujących środków.
- (24) Z wyjątkiem przypadków określonych w niniejszym rozporządzeniu, wprowadzeniu do obrotu wyrobu budowlanego objętego **normą zharmonizowaną** lub wyrobu budowlanego, dla którego wydana została **europejska ocena techniczna** powinna towarzyszyć **deklaracja właściwości użytkowych** w odniesieniu do **zasadniczych charakterystyk** wyrobu budowlanego zgodnie z odpowiednimi zharmonizowanymi specyfikacjami technicznymi.

Wcześniej w dyrektywie Rady 89/106/EWG:

- Norma zharmonizowana
- Europejska Aprobata Techniczna
- Deklaracja zgodności z zasadniczymi i szczegółowymi wymaganiami dotyczącymi wyrobów

Rozporządzenie CPR 305/2011 – podstawowe definicje

Rozporządzenie CPR 305/2011 – wymagania podstawowe

Obiekty budowlane muszą spełniać następujące **podstawowe wymagania**:

1. Nośność i stateczność
2. Bezpieczeństwo pożarowe
3. Higiena, zdrowie i środowisko
4. Bezpieczeństwo użytkowania i dostępność obiektów
5. Ochrona przed hałasem
6. Oszczędność energii i izolacyjność cieplna
7. Zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych

Są one podstawą do opracowania mandatów dla
zharmonizowanych specyfikacji technicznych:

- norm zharmonizowanych
- europejskich ocen technicznych
 - oraz krajowych specyfikacji technicznych

Rozporządzenie CPR 305/2011 – normy zharmonizowane

- Normy zharmonizowane ustanawiane są przez europejskie organy normalizacyjne (np. CEN) **na podstawie** wniosków, zwanych „**mandatami**”, wydanych przez Komisję po przeprowadzeniu konsultacji ze Stałym Komitetem ds. Budownictwa
- Normy zharmonizowane **określają metody i kryteria oceny** właściwości użytkowych wyrobów budowlanych w odniesieniu do ich zasadniczych charakterystyk
- O ile tak przewidziano w odpowiednim mandacie, norma zharmonizowana **odnosi się do zamierzonego zastosowania** wyrobu, którego dotyczy

Rozporządzenie CPR 305/2011 – normy zharmonizowane

- Europejskie organy normalizacyjne określają w normach zharmonizowanych mającą zastosowanie **zakładową kontrolę produkcji**, która uwzględnia szczególne warunki procesu produkcyjnego danego wyrobu budowlanego
- Norma zharmonizowana zawiera **szczegóły techniczne** niezbędne do wdrożenia **systemu oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych**
- Komisja **ocenia zgodność** norm zharmonizowanych ustanowionych przez europejskie organy normalizacyjne z odpowiednimi **mandatami**. Komisja publikuje w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej **wykaz odniesień do norm** zharmonizowanych, które są zgodne z odpowiednimi mandatami

Rozporządzenie CPR 305/2011 – normy zharmonizowane

Dla każdej normy zharmonizowanej w wykazie wskazuje się:

- odniesienia **do zastępowanych zharmonizowanych specyfikacji technicznych**, o ile istnieją;
- **datę początkową** okresu koegzystencji;
- **datę końcową** okresu koegzystencji.

Od daty początkowej okresu koegzystencji **możliwe jest** stosowanie normy zharmonizowanej do sporządzenia **DWU** (Deklaracji Właściwości Użytkowych) dla wyrobu budowlanego objętego tą normą.

Od daty końcowej okresu koegzystencji **norma zharmonizowana jest wyłącznym środkiem** służącym sporządzaniu **DWU** (Deklaracji Właściwości Użytkowych) dla wyrobu budowlanego objętego tą normą.

Wraz z końcem okresu koegzystencji wycofuje się **normy krajowe sprzeczne** z normą zharmonizowaną, a państwa członkowskie pozbawiają ważności wszystkie przepisy krajowe sprzeczne z daną normą zharmonizowaną.

Rozporządzenie CPR 305/2011 – systemy oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych

System oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych	Zadania producenta			Zadania upoważnionej jednostki			
1+	ZKP	-	BK	BT	WI	SN	BKN
1	ZKP	-	BK	BT	WI	SN	-
2+	ZKP	BT	BK	-	WI	SN	-
3	ZKP	-	-	BT	-	-	-
4	ZKP	BT	-	-	-	-	-

ZKP – zakładowa kontrola produkcji

WI – wstępna inspekcja

BT/BT – badania typu/badania typu

SN – stały nadzór

BK – badania sprawdzane przez jednostkę certyfikującą

BKN – badania kontrolne przed wprowadzeniem do obrotu

Rozporządzenie CPR 305/2011 – systemy oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych – wymagane dokumenty i zadania

System oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych	Zadania producenta	Zadania upoważnionej jednostki
1+	Deklaracja Właściwości Użytkowych	Certyfikat wyrobu + nadzór
1	Deklaracja Właściwości Użytkowych	Certyfikat wyrobu + nadzór
2+	Deklaracja Właściwości Użytkowych	Certyfikat ZKP + nadzór
3	Deklaracja Właściwości Użytkowych	Raport z badań typu (laboratorium)
4	Deklaracja Właściwości Użytkowych	-

Rozporządzenie CPR 305/2011 – znakowanie znakiem CE

- Jeżeli wyrób budowlany objęty jest **normą zharmonizowaną** lub jest zgodny z wydaną dla niego **europejską oceną techniczną**, producent sporządza deklarację właściwości użytkowych przy **wprowadzeniu** takiego **wyrobu do obrotu**
- Oznakowanie **CE** umieszcza się na wyrobach budowlanych, dla których producent sporządził deklarację właściwości użytkowych
- Dla każdego wyrobu budowlanego objętego normą zharmonizowaną, lub dla którego wydana została europejska ocena techniczna, **oznakowanie CE jest jedynym oznakowaniem** potwierdzającym zgodność wyrobu budowlanego z deklarowanymi właściwościami użytkowymi w odniesieniu do jego zasadniczych charakterystyk, objętych tą normą zharmonizowaną lub europejską oceną techniczną

... a co ze znakiem budowlanym

???

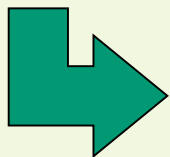
Rozporządzenie CPR 305/2011 – system europejski: znakowanie CE; system krajowy: znakowanie znakiem budowlanym

SYSTEM EUROEJSKI

**Rozporządzenie nr 305/2011
(CPR)**

+

**art. 5 ust. 1 ustawy o wyrobach
budowlanych**

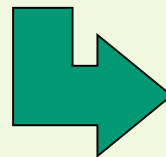

SYSTEM KRAJOWY

Ustawa z dnia **25 czerwca 2015 r.** o zmianie ustawy
o wyrobach budowlanych, ustawy – Prawo budowlane
oraz ustawy o zmianie ustawy o wyrobach
budowlanych oraz ustawy o systemie oceny zgodności
(art. 5.ust. 2 i art. 8 ust. 1)

+

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa
z dnia **17 listopada 2016 r.** w sprawie sposobu
deklarowania właściwości użytkowych wyrobów
budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem
budowlanym

Rozporządzenie CPR 305/2011 – system europejski: znakowanie CE; system krajowy: znakowanie znakiem budowlanym

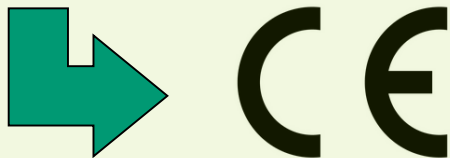
SYSTEM EUROPEJSKI

zharmonizowana specyfikacja techniczna –

Norma Zharmonizowana albo
Europejska Ocena Techniczna (opracowana na
podstawie Europejskiego Dokumentu Oceny)

**ocena i weryfikacja stałości
właściwości użytkowych wyrobu**

deklaracja właściwości użytkowych

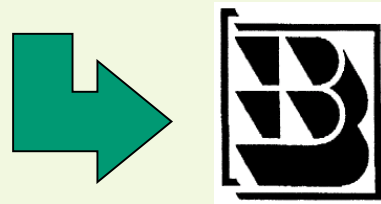

SYSTEM KRAJOWY

**Polska Norma wyrobu / Krajowa
Ocena Techniczna**

**ocena i weryfikacja stałości
właściwości użytkowych wyrobu**

**krajowa deklaracja właściwości
użytkowych**

Rozporządzenie CPR – Deklaracja Właściwości Użytkowych

Deklaracja właściwości użytkowych (jest dokumentem, który) wyraża **właściwości użytkowe** wyrobów budowlanych w odniesieniu do **zasadniczych charakterystyk** tych wyrobów zgodnie z odpowiednimi **zharmonizowanymi specyfikacjami technicznymi**

Zasadnicze charakterystyki – te **cechy wyrobu**, które odnoszą się do podstawowych wymagań dotyczących obiektów budowlanych (są określane w hEN, EOT) (np. wytrzymałość betonu na ściskanie)

Właściwości użytkowe – „wartości” odpowiednich zasadniczych charakterystyk wyrażone jako **poziom lub klasa, lub w sposób opisowy** (np. klasa wytrzymałości na ściskanie betonu – np. C20/25)

Rozporządzenie CPR – Deklaracja Właściwości Użytkowych

- **Obowiązek sporządzenia deklaracji właściwości użytkowych (DWU)** występuje, jeżeli wyrób budowlany jest **objęty hEN** (normą zharmonizowaną) lub jest **zgodny z wydaną dla niego EOT** (Europejską Oceną Techniczną)
- Deklarację sporządza **producent przed wprowadzeniem** takiego **wyrobu do obrotu**
- Deklarację sporządza dla **typu wyrobu**
- Przez sporządzenie deklaracji **producent przyjmuje na siebie odpowiedzialność** za **zgodność wyrobu budowlanego** z zadeklarowanymi **właściwościami użytkowymi**

Typ wyrobu – zestaw reprezentatywnych poziomów lub klas właściwości użytkowych w odniesieniu do zasadniczych charakterystyk wyrobu budowlanego wyprodukowanego przy zastosowaniu **danej kombinacji surowców** lub innych **składników** w **określonym procesie produkcyjnym**

Rozporządzenie CPR – Deklaracja Właściwości Użytkowych

Deklaracja **zawiera** w szczególności (art. 6 ust. 2 i 3):

- określenie **typu wyrobu** (niepowtarzalny kod typu wyrobu),
- **system** lub **systemy oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych** wyrobu budowlanego,
- **numer referencyjny** i datę wydania **hEN** lub **EOT**, zastosowanej do oceny każdej zasadniczej charakterystyki,
- w stosownych przypadkach, numer referencyjny zastosowanej **specjalnej/odpowiedniej dokumentacji technicznej** oraz wymagania, które wyrób spełnia,
- **zamierzone zastosowanie** / zastosowania wyrobu **zgodnie ze zharmonizowaną specyfikacją techniczną**,
- wykaz **zasadniczych charakterystyk** wg tej specyfikacji technicznej dla **zamierzonego zastosowania** wyrobu,

Rozporządzenie CPR – Deklaracja Właściwości Użytkowych

Deklaracja **zawiera** w szczególności (art. 6 ust. 2 i 3) c.d.:

- **deklarowane właściwości użytkowe** (obowiązkowo):
 - **co najmniej jednej** z zasadniczych charakterystyk dla deklarowanego zamierzonego zastosowania,
 - odnoszące się do charakterystyk **określonych przez Komisję** zgodnie z art. 3 ust. 3 (akty delegowane),
 - właściwości użytkowe tych zasadniczych charakterystyk związanych z zamierzonym zastosowaniem, których **obowiązek zadeklarowania wynika z przepisów krajowych** w miejscu, gdzie producent zamierza udostępnić wyrób na rynku,
- dla zasadniczych charakterystyk, co do których nie są deklarowane właściwości użytkowe, litery „**NPD**” (No Performance Determined) ,
- jeżeli dla danego wyrobu wydano **europejską ocenę techniczną (EOT)**, **właściwości użytkowe wszystkich zasadniczych charakterystyk** zawartych w EOT.

Rozporządzenie CPR – Deklaracja Właściwości Użytkowych

Deklaracja Właściwości Użytkowych – **sposób dostarczania**:

- **Dla każdego wyrobu** udostępnianego na rynku **dostarcza się kopię deklaracji** w formie papierowej albo drogą elektroniczną. Gdy partia tego samego wyrobu jest dostarczana **jednemu użytkownikowi**, może jej towarzyszyć **jedna kopia deklaracji**
- Deklaracja może zostać udostępniona **na stronie internetowej zgodnie z warunkami ustalonymi przez Komisję** (Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) nr 157/2014 z dnia 30.10.2013 r.)
- Kopię deklaracji **w formie papierowej** dostarcza się **na żądanie odbiorcy**, nawet gdy jest udostępniona na stronie internetowej
- Deklaracja właściwości użytkowych jest dostarczana **w języku lub językach wymaganych przez państwo członkowskie**, w którym wyrób jest udostępniony

Rozporządzenie CPR – Deklaracja Właściwości Użytkowych

Deklaracja Właściwości Użytkowych – **odstępstwa od obowiązku sporządzania:**

Jeżeli **brak jest** unijnych lub krajowych przepisów wymagających deklaracji zasadniczych charakterystyk w miejscu, gdzie wyroby budowlane są przeznaczone do stosowania, **producent może odstąpić od sporządzenia deklaracji właściwości użytkowych** przy wprowadzeniu do obrotu wyrobu budowlanego objętego normą zharmonizowaną, gdy:

- a) wyrób budowlany jest produkowany jednostkowo** lub na zamówienie w nieseryjnym procesie produkcyjnym w odpowiedzi na specjalne zlecenie oraz **wbudowywany w jednym określonym obiekcie budowlanym, przez producenta**, który ponosi odpowiedzialność za bezpieczne wbudowanie wyrobu w obiekty budowlane, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami krajowymi i na **odpowiedzialność osób**, które zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami krajowymi **są odpowiedzialne za bezpieczne wykonanie obiektów budowlanych**; (uprawnienia budowlane!)

Rozporządzenie CPR – Deklaracja Właściwości Użytkowych

Deklaracja Właściwości Użytkowych – **odstępstwa od obowiązku sporządzania:**

- b)** wyrób budowlany **jest produkowany na terenie budowy** w celu wbudowania go w dane obiekty budowlane zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami krajowymi i na **odpowiedzialność osób**, które zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami krajowymi **są odpowiedzialne za bezpieczne wykonanie obiektów budowlanych**; lub
- c)** wyrób budowlany **jest produkowany w sposób tradycyjny** lub zgodny z **wymogami ochrony zabytków** i w **nieprzemysłowym procesie produkcyjnym** w celu właściwej renowacji obiektów budowlanych urzędowo chronionych jako część wyznaczonego środowiska lub z powodu ich szczególnej wartości architektonicznej lub historycznej zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami krajowymi.

Rozporządzenie CPR – oznakowanie CE

Oznakowanie CE – **zasady umieszczania i znaczenie:**

- **Warunek umieszczenia oznakowania CE:**
znak **CE** umieszcza się na wyrobach, dla których producent sporządził **deklarację właściwości użytkowych**
- Poprzez umieszczenie lub zlecenie umieszczenia oznakowania **CE producent** wskazuje, że bierze na siebie **odpowiedzialność** za **zgodność wyrobu budowlanego z deklarowanymi właściwościami użytkowymi** i innymi obowiązującymi przepisami wspólnotowego prawodawstwa harmonizacyjnego
- **Państwo członkowskie nie zakazuje** ani **nie utrudnia**, na swoim terytorium **udostępniania na rynku** ani **stosowania** wyrobów budowlanych **oznakowanych CE**, jeśli deklarowane właściwości użytkowe odpowiadają wymaganiom dla takiego zastosowania w danym państwie członkowskim

Rozporządzenie CPR – oznakowanie CE

Oznakowanie CE – **sposób umieszczania oznakowania:**

- Oznakowanie **CE** umieszcza się **na wyrobie budowlanym** lub **na jego etykiecie** w sposób widoczny, czytelny i trwały

W przypadku gdy **nie jest to możliwe** lub **nie można tego zapewnić z uwagi na charakter wyrobu**, umieszcza się je **na opakowaniu** lub **na dokumentach towarzyszących**

- Oznakowanie **CE** umieszcza się **przed wprowadzeniem wyrobu budowlanego do obrotu**. Może mu towarzyszyć piktogram lub inny znak wyraźnie wskazujący na szczególne zagrożenie lub zastosowanie

Rozporządzenie CPR – oznakowanie CE

Oznakowanie CE – **informacje towarzyszące oznakowaniu:**

- **dwie ostatnie cyfry roku**, w którym zostało ono po raz pierwszy umieszczone
- **nazwa i adres siedziby producenta** lub znak identyfikujący pozwalający łatwo określić nazwę i adres producenta
- niepowtarzalny **kod identyfikacyjny typu wyrobu**
- **numer referencyjny deklaracji** właściwości użytkowych
- **poziom** lub **klasa zadeklarowanych właściwości użytkowych**
- odniesienie do **zharmonizowanej specyfikacji technicznej**
- **numer** identyfikacyjny **jednostki notyfikowanej**
(w stosownych przypadkach)
- **zamierzone zastosowanie** wyrobu określone w zastosowanej zharmonizowanej specyfikacji technicznej

Rozporządzenie CPR – oznakowanie CE

Oznakowanie CE – **przykładowe oznakowanie:**

	Znak CE
20	dwie ostatnie cyfry roku, w którym oznakowanie CE zostało po raz pierwszy umieszczone
Producent Sp. z o.o. ul. Przemysłowa 23; 35-105 Rzeszów	nazwa i adres siedziby producenta lub znak identyfikacyjny pozwalający określić nazwę i adres
Wyrób budowlany XYZ	niepowtarzalny kod identyfikacyjny typu wyrobu,
Nr DWU0000-Z-01-16	numer referencyjny deklaracji właściwości użytkowych
do ścian wewnętrznych	zamierzone zastosowanie wyrobu określone w zharmonizowanej specyfikacji technicznej
EN 12345-1:2005+A1:2015	odniesienie do zastosowanej zharmonizowanej specyfikacji technicznej
Jednostka notyfikowana NB 1234	w stosownych przypadkach numer identyfikacyjny jednostki notyfikowanej
Zasadnicza charakterystyka: XXXX Zasadnicza charakterystyka: klasa S	poziom lub klasa zadeklarowanych właściwości użytkowych

Rozporządzenie CPR – procedury uproszczone (art. 36)

„Odpowiednia dokumentacja techniczna”:

Istnieje możliwość zastąpienia **badania typu** lub **obliczeń typu** **odpowiednią dokumentacją techniczną**, która ma wykazać, że:

- wyrób osiąga określony poziom lub klasę właściwości użytkowych bez badań / obliczeń **zgodnie z warunkami określonymi** w **hEN** lub **EDO** lub w **Decyzji Komisji**,
- wyrób budowlany, objęty hEN, należy do **tego samego typu wyrobu** co wyrób **innego producenta** już zbadany zgodnie z hEN (możliwość **wykorzystania wyników badań innego producenta** za jego zgodą),
- wyrób budowlany jest **systemem** składającym się z części składowych, który producent **montuje według instrukcji dostawcy systemu**, który zbadał ten system lub część składową (możliwość **wykorzystania wyników badań** innego producenta lub dostawcy systemu za ich zgodą).

Gdy wyrób podlega systemowi „1+” lub „1” odpowiednia dokumentacja techniczna podlega weryfikacji przez **jednostkę notyfikowaną certyfikującą wyrób**.

Rozporządzenie CPR – procedury uproszczone (CPR art. 37)

Mikroprzedsiębiorstwa:

Mikroprzedsiębiorstwa produkujące wyroby budowlane **objęte hEN** mogą:

- zastąpić określenie typu wyrobu na podstawie **badania typu** w ramach mających zastosowanie **systemów 3 i 4** przez **zastosowanie metod różniących się od metod określonych w hEN**.
- zastosować **system 4** zamiast wymaganego **systemu 3**.

Warunek: sporządzenie **specjalnej dokumentacji technicznej** wykazującej zgodności wyrobu z mającymi zastosowanie wymaganiami oraz równoważność zastosowanych procedur z procedurami ustalonymi w **hEN**.

Rozporządzenie CPR – procedury uproszczone (CPR art. 38)

Jednostkowe zastosowanie:

Gdy wyrób budowlany:

- objęty jest hEN,
- jest produkowany **jednostkowo** lub **na zamówienie w nieseryjnym procesie produkcyjnym** w odpowiedzi **na specjalne zlecenie** oraz **wbudowywany w jednym określonym obiekcie budowlanym**

producent może zastąpić część mającego zastosowanie systemu poświęconą ocenie właściwości użytkowych, jak określono w załączniku V, **specjalną dokumentacją techniczną** wykazującą zgodność tych wyrobów z mającymi zastosowanie wymaganiami oraz równoważność zastosowanych procedur z procedurami ustalonymi w hEN.

Gdy wyrób podlega systemowi **1+** lub **1** **specjalna dokumentacja techniczna** podlega weryfikacji przez **jednostkę notyfikowaną certyfikującą wyrób**.

Ustawa o wyrobach budowlanych – system krajowy

Cel wprowadzenia ustawy z dnia 25 czerwca **2015** r.:

Dostosowanie przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu lub udostępniania na rynku wyrobów budowlanych **w zakresie nieregulowanym** w przepisach rozporządzenia CPR nr 305/2011, mając na uwadze ich funkcjonalne zbliżenie do regulacji tego rozporządzenia:

- odesłanie do bezpośredniego **stosowania pojęć** określonych w rozporządzeniu Nr 305/2011 (wprowadzenie do obrotu, wycofanie z obrotu, zasadnicze charakterystyki, właściwości użytkowe wyrobu budowlanego)
- **wprowadzenie dla systemu krajowego pojęć** odpowiadających rozporządzeniu Nr 305/2011 (udostępnianie na rynku krajowym, krajowa ocena techniczna)
- pozostawienie **możliwości znakowania znakiem budowlanym** wyrobów, nieobjętych zharmonizowaną specyfikacją techniczną,
- pozostawienie możliwości znakowania znakiem budowlanym wyrobów **wytwarzanych tradycyjnie**

Ustawa o wyrobach budowlanych – system krajowy

Cel wprowadzenia ustawy:

c.d. zbliżenia do regulacji CPR nr 305/2011:

- wprowadzenie **krajowej deklaracji właściwości użytkowych**,
- wprowadzenie obowiązku dostarczania (udostępniania) karty charakterystyki lub informacji o substancjach niebezpiecznych (**REACH**) wraz z krajową deklaracją właściwości użytkowych,
- zapowiedź, że w drodze rozporządzenia zostaną określone szczegółowe **zasady deklarowania właściwości użytkowych** wyrobów budowlanych i ich znakowania **znakiem budowlanym** oraz **krajowe systemy oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych** oraz grupy wyrobów objętych obowiązkiem sporządzania krajowej deklaracji właściwości użytkowych.

Ustawa o wyrobach budowlanych – system krajowy – art. 5

Wprowadzanie wyrobów do obrotu lub udostępnianie na rynku krajowym:

1. Wyrób budowlany **objęty normą zharmonizowaną** lub zgodny z wydaną dla niego **europejską oceną techniczną**, może być wprowadzony do obrotu lub udostępniany na rynku krajowym **wyłącznie zgodnie z rozporządzeniem Nr 305/2011** (oznakowany CE).
2. Wyrób budowlany **nieobjęty normą zharmonizowaną**, dla której zakończył się okres koegzystencji, o którym mowa w art. 17 ust. 5 rozporządzenia Nr 305/2011 i dla którego **nie została wydana europejska ocena techniczna**, może być wprowadzony do obrotu lub udostępniany na rynku krajowym, jeżeli został **oznakowany znakiem budowlanym** (art. 5 ust. 2).
3. Wyrób budowlany **nieobjęty zakresem przedmiotowym zharmonizowanych specyfikacji technicznych**, o których mowa w rozporządzeniu Nr 305/2011, może być udostępniany na rynku krajowym, jeżeli został **legalnie wprowadzony do obrotu w innym państwie członkowskim UE** lub w państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz w Turcji, a jego właściwości użytkowe umożliwiają spełnienie podstawowych wymagań przez obiekty budowlane zaprojektowane i budowane w sposób określony w przepisach techniczno-budowlanych, oraz zgodnie z zasadami wiedzy technicznej.

Ustawa o wyrobach budowlanych – system krajowy

Znakowanie wyrobów znakiem budowlanym:

- znakowanie znakiem budowlanym umieszcza się na wyrobie budowlanym, dla którego producent sporządził, na swoją wyłączną odpowiedzialność, **krajową deklarację właściwości użytkowych** wyrobu budowlanego. Właściwości użytkowe wyrobu budowlanego, zadeklarowane w krajowej deklaracji **zgodnie z właściwą przedmiotowo Polską Normą** wyrobu lub **Krajową Oceną Techniczną (KOT)**, należy odnieść do tych **zasadniczych charakterystyk**, które mają wpływ na spełnienie **podstawowych wymagań** przez obiekty budowlane, zgodnie z **zamierzonym zastosowaniem** tego wyrobu. Informacje o właściwościach użytkowych wyrobu budowlanego w odniesieniu do zasadniczych charakterystyk tego wyrobu **można podać wyłącznie**, o ile zostały określone w **krajowej deklaracji**
- przez umieszczenie lub zlecenie umieszczenia znaku budowlanego na wyrobie budowlanym **producent ponosi odpowiedzialność** za zgodność tego wyrobu z deklarowanymi właściwościami użytkowymi, wymaganiami określonymi w ustawie o wyrobach budowlanych oraz w przepisach odrębnych, mającymi zastosowanie do tego wyrobu

Ustawa o wyrobach budowlanych – system krajowy

Krajowa Ocena Techniczna (KOT):

1. Zastępuje dotychczasową krajową **Aprobatę Techniczną (AT)**.
2. Udokumentowana, **pozytywna ocena właściwości użytkowych** tych zasadniczych **charakterystyk** wyrobu budowlanego, które zgodnie z **zamierzonym zastosowaniem**, mają wpływ na spełnienie **wymagań podstawowych**.
3. Wydaje się dla wyrobu budowlanego:
 - **nieobjętego** zakresem przedmiotowym Polskiej Normy wyrobu,
 - jeżeli w odniesieniu do co najmniej jednej **zasadniczej charakterystyki** tego wyrobu **metoda oceny** przewidziana w Polskiej Normie wyrobu **nie jest właściwa**,
 - jeżeli Polska Norma wyrobu **nie przewiduje metody oceny** w odniesieniu do co najmniej jednej **zasadniczej charakterystyki** tego wyrobu.
4. Podmioty uprawnione do wydawania:
 - **JOT (Jednostka Oceny Technicznej)** zgodnie z zakresem właściwości,
 - **Instytuty badawcze** wyznaczone przez ministra właściwego do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa.

Ustawa o wyrobach budowlanych – system krajowy

Pobieranie próbek wyrobów budowlanych:

- Wprowadzenie możliwości nieodpłatnego pobierania próbek wyrobu budowlanego u sprzedawcy oraz z wyrobów budowlanych składowanych na terenie budowy, jeżeli jest prowadzona z wykorzystaniem środków publicznych jak również zlecenia ich badań, bez konieczności zabezpieczania wyrobu.
- Wyłączono jednocześnie w tym przypadku obowiązek zawiadamiania przedsiębiorcy o zamiarze wszczęcia kontroli wynikający z ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

Ustawa o wyrobach budowlanych – system krajowy

Nowe kompetencje Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego (GINB):

- **gromadzenie informacji** o wynikach zleconych badań próbek
- wydawanie wojewódzkim inspektorom nadzoru budowlanego (WINB) **wytycznych i zaleceń dotyczących kontroli** wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu lub udostępnianych na rynku krajowym oraz **sprawowanie nadzoru** nad ich realizacją
- wydawanie wojewódzkim inspektorom nadzoru budowlanego (WINB) wytycznych i zaleceń, zapewniających **jednolitość postępowania** w sprawach wyrobów budowlanych
- **obowiązek publikacji wyników badań próbek**, zleconych przez organy nadzoru budowlanego, w formie komunikatu, w Biuletynie Informacji Publicznej Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego
- wydawanie rozstrzygnięć wyłącznie **w stosunku do wyrobu** a nie jak wcześniej także w stosunku do **partii wyrobu**

Ustawa o wyrobach budowlanych – system krajowy

Inne sposoby wprowadzania wyrobów budowlanych do stosowania:

Art. 10:

1. Dopuszczone do **jednostkowego zastosowania w obiekcie budowlanym** są wyroby budowlane (...) wykonane **według indywidualnej dokumentacji technicznej**, sporządzonej **przez projektanta obiektu** lub z nim uzgodnionej, dla których **producent wydał oświadczenie**, że zapewniono zgodność wyrobu budowlanego z tą dokumentacją oraz przepisami.
2. **Indywidualna dokumentacja techniczna**, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać opis rozwiązania konstrukcyjnego, charakterystykę materiałową i informację dotyczącą projektowanych **właściwości użytkowych wyrobu budowlanego** oraz określać warunki jego zastosowania w danym obiekcie budowlanym, a także, w miarę potrzeb, instrukcje obsługi i eksploatacji.
3. **Oświadczenie**, o którym mowa w ust. 1, powinno zawierać:
 - 1) nazwę i adres wydającego oświadczenie,
 - 2) nazwę wyrobu budowlanego i miejsce jego wytworzenia,
 - 3) identyfikację dokumentacji technicznej,
 - 4) stwierdzenie zgodności wyrobu budowlanego z dokumentacją techniczną oraz przepisami,
 - 5) adres obiektu budowlanego (budowy), w którym wyrób budowlany ma być zastosowany,
 - 6) miejsce i datę wydania oraz podpis wydającego oświadczenie.

Ustawa o wyrobach budowlanych – system krajowy

Inne sposoby wprowadzania wyrobów budowlanych do stosowania:

- Wyrób budowlany **wytwarzany tradycyjnie**, na określonym terenie przy użyciu metod sprawdzonych w wieloletniej praktyce, przeznaczony do lokalnego stosowania, zwany dalej „**regionalnym wyrobem budowlanym**”, może być oznakowany **znakiem budowlanym**, na wyłączną odpowiedzialność producenta
- O uznaniu, że dany wyrób budowlany jest **regionalnym wyrobem budowlanym**, orzeka, w drodze decyzji, na wniosek producenta, właściwy **wojewódzki inspektor nadzoru budowlanego**

Postanowienia i decyzje dot. zakwestionowanych wyrobów

Ustawa o wyrobach budowlanych:

Art. 30 ust. 1 ustawy o wyrobach budowlanych

W wyniku kontroli u sprzedawcy, w przypadku stwierdzenia, że wyrób budowlany nie spełnia wymagań określonych w ustawie, właściwy organ wydaje:

1. Postanowienie **zakazujące** dalszego **udostępniania** wyrobu budowlanego **przez sprzedawcę**, wyznaczając termin usunięcia określonych nieprawidłowości, albo
2. Decyzję **zakazującą** dalszego **udostępniania** wyrobu budowlanego przez sprzedawcę **oraz** decyzję **nakazującą wycofanie** z obrotu tego wyrobu **przez producenta lub importera**, albo
3. Decyzję **nakazującą wycofanie** z obrotu wyrobu budowlanego **przez sprzedawcę**, jeżeli producent lub importer ma siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Postanowienia i decyzje dot. zakwestionowanych wyrobów

Ustawa o wyrobach budowlanych:

Art. 31 ust. 1 ustawy o wyrobach budowlanych

W wyniku kontroli u producenta albo importera, w przypadku stwierdzenia, że wyrób budowlany nie spełnia wymagań określonych w ustawie, właściwy organ wydaje:

1. Postanowienie **zakazujące** dalszego **udostępniania** wyrobu budowlanego, wyznaczając termin usunięcia określonych nieprawidłowości, albo
2. Decyzję **nakazującą wycofanie** z obrotu wyrobu budowlanego, albo
3. Decyzję **nakazującą ograniczenie udostępniania** wyrobu budowlanego użytkownikowi, konsumentowi i sprzedawcy

Sankcje za nieprawidłowe stosowanie wyrobów budowlanych

Ustawa o wyrobach budowlanych:

**Producent
Importer**

**Sankcje za naruszenia wynikające z art. 36a i 36b
ustawy o wyrobach budowlanych**

**wprowadza do obrotu wyrób budowlany nienadający się do zamierzonego
zastosowania e zakresie zadeklarowanych właściwości użytkowych**

Kara pieniężna do 100.000 zł

Producent

**umieszcza na wyrobie oznakowanie CE albo znak budowlany, a wyrób ten nie
posiada właściwości użytkowych określonych w deklaracji właściwości
użytkowych lub krajowej deklaracji**

Kara pieniężna do 100.000 zł

Sankcje za nieprawidłowe stosowanie wyrobów budowlanych

Ustawa o wyrobach budowlanych:

**Producent
Importer**

**Sankcje za naruszenia wynikające z art. 36c i 36d
ustawy o wyrobach budowlanych**

**wprowadza do obrotu wyrób budowlany podlegający obowiązkowi oznakowania
CE lub znakiem budowlanym – bez tego oznakowania**

Kara pieniężna do 20.000 zł

Producent

lub

**nie dopełnia obowiązku sporządzenia i
przechowywania deklaracji właściwości
użytkowych/ krajowej deklaracji/
dokumentacji technicznej**

**sporządza te dokumenty niezgodnie z
wymaganiami określonymi odpowiednio w
przepisach CPR 305/2011 albo przepisach
ustawy o wyrobach budowlanych**

Kara pieniężna do 20.000 zł

Sankcje za nieprawidłowe stosowanie wyrobów budowlanych

Ustawa o wyrobach budowlanych:

Sankcje za naruszenia wynikające z **art. 36e** ustawy o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku

Producent

nie dopełnia obowiązków dołączania lub udostępniania wraz z wyrobem budowlanym, podlegającym obowiązkowi oznakowania CE lub znakiem budowlanym

informacji towarzyszące
oznakowaniu
wraz
z informacją
umożliwiającą
identyfikację wyrobu
budowlanego

lub

kopii deklaracji
właściwości użytkowych/
krajowej deklaracji

lub

instrukcji stosowania,
instrukcji obsługi
lub
informacji dotyczących
bezpieczeństwa
użytkowania

Kara pieniężna do 10.000 zł

Sankcje za nieprawidłowe stosowanie wyrobów budowlanych

Ustawa o wyrobach budowlanych:

Importer

Sankcje za naruszenia wynikające z **art. 36f i 36g** ustawy o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku

nie dopełnia obowiązku umieszczenia informacji umożliwiających jego identyfikację na wyrobie budowlanym podlegającym obowiązkowi oznakowania CE lub znakiem budowlanym

Kara pieniężna do 10.000 zł

Importer

lub

nie dopełnia obowiązku zapewnienia udostępnienia dokumentacji technicznej właściwemu organowi

nie dopełnia obowiązku przechowywania kopii deklaracji właściwości użytkowych albo krajowej deklaracji

Kara pieniężna do 10.000 zł

Sankcje za nieprawidłowe stosowanie wyrobów budowlanych

Ustawa o wyrobach budowlanych:

Sankcje za naruszenia wynikające z **art. 36h** ustawy
o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku

Sprzedawca

udostępnia na rynku krajowym wyrób budowlany, podlegający obowiązkowi
oznakowania CE lub znakiem budowlanym

bez tego
oznakowania

lub

bez informacji
towarzyszącej
oznakowaniu

lub

nie dołącza lub nie
udostępnia deklaracji
właściwości użytkowych
albo krajowej deklaracji

Kara pieniężna do 10.000 zł

Sankcje za nieprawidłowe stosowanie wyrobów budowlanych

Ustawa o wyrobach budowlanych:

Sankcje za naruszenia wynikające z **art. 36i** ustawy
o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku

**Producent
Importer
Sprzedawca**

**niszczy,
usuwa spod zabezpieczenia,
lub przechowuje
próbkę kontrolną
w warunkach niezgodnych z wymaganiami określonymi w art. 25 ust. 5 ustawy
o wyrobach budowlanych,
tzn. uniemożliwiających zmianę jakości lub cech charakterystycznych
wyrobu budowlanego**

Kara pieniężna do 20.000 zł

Certyfikaty dobrowolne

Rekomendacje Instytutu Techniki Budowlanej – znakowanie dobrowolne:

ITB® Instytut Techniki Budowlanej

00-611 WARSZAWA | ul. FILTROWA 1 | tel.: (48 22) 825 04 71, (48 22) 825 76 55 | fax: (48 22) 825 52 86
Członek Europejskiej Unii Akceptacji Technicznej w Budownictwie – UEAtc
Członek Europejskiej Organizacji ds. Aprobacji Technicznych – EOTA

REKOMENDACJA TECHNICZNA I JAKOŚCI ITB RTQ ITB-1260/2020

Instytut Techniki Budowlanej w Warszawie, na wniosek:

Termo Organika Sp. z o.o.
ul. Bolesława Prusa 33, 30-117 Kraków

stwierdza przydatność do stosowania w budownictwie i zgodność z zasadami wiedzy technicznej izolacji cieplnej i akustycznej budynków wykonywanej z zastosowaniem wyrobów pod nazwą:

Plity styropianowe Termo Organika do izolacji cieplnej i akustycznej budynków

w zakresie i na zasadach określonych w Załączniku, który jest integralną częścią niniejszej Rekomendacji Technicznej i Jakości ITB. W ramach nadzoru nad Rekomendacją Instytut Techniki Budowlanej wykonuje badania kontrolne wyrobów nią objętych na próbkach pobranych z rynku.

Termin ważności:
12 sierpnia 2025 r.

DYREKTOR
z up.
Zastępca Dyrektora
ds. Oceny Technicznej
i Harmonizacji Europejskiej

mgr inż. Anna Paniel

Załącznik:
Postanowienia ogólne i techniczne

Warszawa, 12 sierpnia 2020 r.

Rekomendacja Techniczna i Jakości RTQ ITB-1260/2020 jest nowelizacją Rekomendacji Technicznej i Jakości RTQ ITB-1260/2019. Dokument Rekomendacji Technicznej i Jakości RTQ ITB-1260/2020 zawiera 65 stron. Tekst tego dokumentu można kopiować tylko w całości. Publikowanie lub upowszechnianie w każdej innej formie fragmentów tekstu Rekomendacji wymaga pisemnego uzgodnienia z Instytutem Techniki Budowlanej.

ITB® Instytut Techniki Budowlanej

00-611 WARSZAWA | ul. FILTROWA 1 | tel.: (48 22) 825 04 71, (48 22) 825 76 55 | fax: (48 22) 825 52 86
Członek Europejskiej Unii Akceptacji Technicznej w Budownictwie – UEAtc
Członek Europejskiej Organizacji ds. Aprobacji Technicznych – EOTA

Seria: APROBATY TECHNICZNE

REKOMENDACJA TECHNICZNA ITB RT ITB - 1221/2011

Instytut Techniki Budowlanej na wniosek firmy:

RÜTGERS Organics GmbH
D-68305 Mannheim, Oppauer Straße 43, Niemcy

stwierdza się przydatność do stosowania w budownictwie wyrobu pod nazwą

IMPRALIT – KDS środek do ochrony elementów z drewna przed korozją biologiczną

w zakresie i na zasadach określonych w Załączniku, który jest integralną częścią niniejszej Rekomendacji Technicznej ITB.

Termin ważności:
14 maja 2014 r.

DYREKTOR
Instytutu Techniki Budowlanej

Marek Kapron

Załącznik:
Postanowienia ogólne i techniczne

Warszawa, 26 kwietnia 2011

Rekomendacja Techniczna RT ITB-1221/2011 jest nowelizacją Aprobacji Technicznej ITB AT-15-6637/2008. Dokument Rekomendacji Technicznej RT ITB-1221/2011 zawiera 13 stron. Tekst tego dokumentu można kopiować tylko w całości. Publikowanie lub upowszechnianie w każdej innej formie fragmentów tekstu Rekomendacji Technicznej wymaga pisemnego uzgodnienia z Instytutem Techniki Budowlanej.

**+ certyfikacja
w zakresie
dobrowolnym**

Certyfikaty dobrowolne

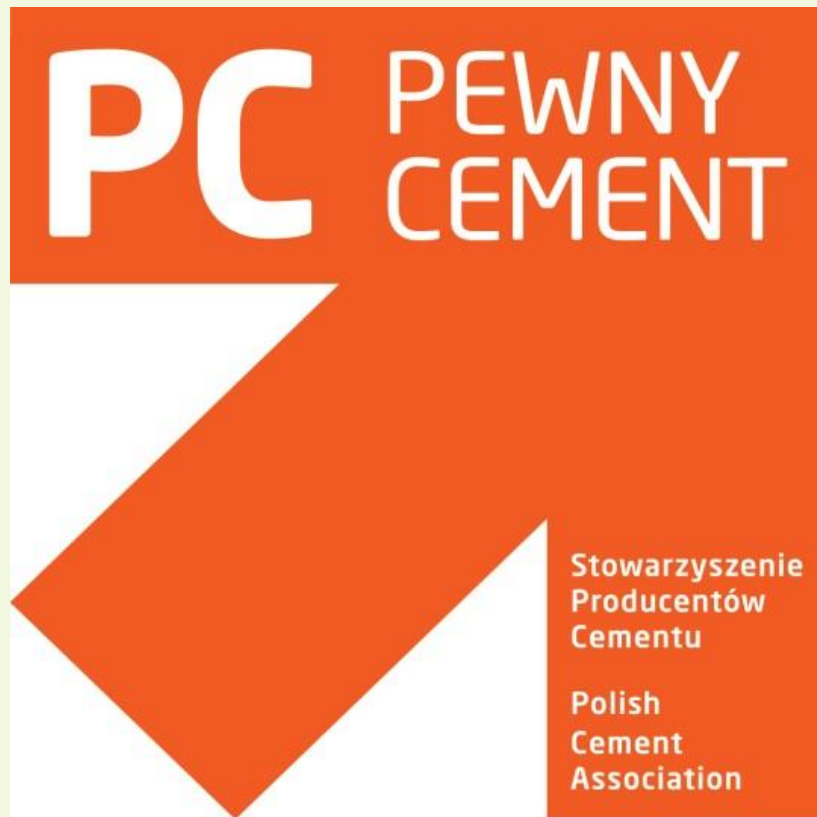
Stowarzyszenie Producentów Betonu Towarowego w Polsce:

**certyfi­kat
dobrowolny**

Certyfikaty dobrowolne

Stowarzyszenie Producentów Cementu:

Stowarzyszenie Producentów Cementu
Polish Cement Association

**certyfikat
dobrowolny**

Rola jednostki akredytowanej w nadzorze nad jakością

Ustawa z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku:

- **akredytacja** – uznanie przez jednostkę akredytującą (PCA – Polskie Centrum Akredytacji) **kompetencji** jednostki certyfikującej, jednostki kontrolującej oraz laboratorium do wykonywania określonych działań,
- **autoryzacja** – zakwalifikowanie przez ministra lub kierownika urzędu centralnego, właściwego ze względu na przedmiot oceny zgodności, zgłaszającej się jednostki lub laboratorium **do procesu notyfikacji**,
- **notyfikacja** – zgłoszenie Komisji Europejskiej i państwom członkowskim Unii Europejskiej autoryzowanych jednostek certyfikujących i kontrolujących oraz autoryzowanych laboratoriów właściwych do wykonywania czynności określonych w procedurach oceny zgodności

notyfikacja – urzędowe zawiadomienie, podanie do wiadomości innemu państwu lub grupie państw ważnego faktu, postanowienia itp.

Rola jednostki akredytowanej w nadzorze nad jakością

Ustawa z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku:

- **akredytacja** – uznanie przez jednostkę akredytującą kompetencji jednostki certyfikującej, jednostki kontrolującej oraz laboratorium do wykonywania określonych działań,
- **akredytacja** – zgodnie z normą PN-EN ISO/IEC 17000:2006 jest to "atestacja przez stronę trzecią, dotycząca jednostki oceniającej zgodność, służąca formalnemu wykazaniu jej kompetencji do wykonywania określonych zadań w zakresie oceny zgodności",
- **akredytacja** – służy budowaniu i umacnianiu zaufania do wyników wzorcowań, badań i inspekcji, certyfikowanych wyrobów i usług, kwalifikacji certyfikowanych osób oraz certyfikowanych systemów zarządzania

Rola jednostki akredytowanej w nadzorze nad jakością

Przykład certyfikatów akredytacji oraz certyfikatu ZKP:

POLSKIE CENTRUM AKREDYTACJI
POLISH CENTRE FOR ACCREDITATION

CERTYFIKAT AKREDYTACJI
LABORATORIUM BADAWCZEGO
ACCREDITATION CERTIFICATE OF TESTING LABORATORY
Nr AB 535

Potwierdza się, że: / This is to confirm that:

CENTRUM TECHNOLOGICZNE BUDOWNICTWA przy
POLITECHNICIE RZESZOWSKIEJ Sp. z o. o.
ul. Poznańska 2, 35-084 Rzeszów

spełnia wymagania normy PN-EN ISO/IEC 17025:2001
meets requirements of the PN-EN ISO/IEC 17025:2001 standard

Akredytowana działalność jest określona w Zakresie Akredytacji Nr AB 535
Accredited activity is defined in the Scope of Accreditation No AB 535

Akredytacja pozostaje w mocy pod warunkiem przestrzegania
wymań jednostki akredytującej określonych w kontrakcie Nr AB 535
This accreditation shall remain in force provided the Laboratory observes
the requirements of Accreditation Body defined in the Contract No AB 535

Okres ważności certyfikatu akredytacji od 01.10.2004 r. do 30.09.2008 r.
The certificate of accreditation is valid from 01.10.2004 to 30.09.2008

DYREKTOR
POLSKIEGO CENTRUM AKREDYTACJI
Karol Hauptmann
KAROL HAUPTMANN

Warszawa, dnia 1 października 2004 roku

POLSKIE CENTRUM AKREDYTACJI
POLISH CENTRE FOR ACCREDITATION

CERTYFIKAT AKREDYTACJI
JEDNOSTKI CERTYFIKUJĄCEJ WYROBY
ACCREDITATION CERTIFICATE FOR PRODUCT CERTIFICATION BODY
Nr AC 205

Potwierdza się, że: / This is to confirm that:

Centrum Technologiczne Budownictwa
Instytut Badań i Certyfikacji Sp. z o.o.
ul. Przemysłowa 23
35-105 Rzeszów

spełnia wymagania normy PN-EN ISO/IEC 17065:2013-03
meets requirements of the PN-EN ISO/IEC 17065:2013-03 standard

Akredytowana działalność jest określona w Zakresie Akredytacji Nr AC 205
Accredited activity is defined in the Scope of Accreditation No AC 205

Akredytacja pozostaje w mocy pod warunkiem przestrzegania
wymań jednostki akredytującej określonych w kontrakcie Nr AC 205
This accreditation remains in force provided the Body observes
the requirements of Accreditation Body defined in the Contract No AC 205

Akredytacji udzielono dnia 27.04.2018 r.
Accreditation was granted on 27.04.2018

DYREKTOR
POLSKIEGO CENTRUM AKREDYTACJI
Lucyna Olborska
LUCYNA OLBORSKA

Warszawa, 7 września 2018 roku

 Centrum Technologiczne Budownictwa
Instytut Badań i Certyfikacji Sp. z o.o.
ul. Przemysłowa 23, 35-105 Rzeszów

KRAJOWY CERTYFIKAT ZGODNOŚCI
ZAKŁADOWEJ KONTROLI PRODUKCJI
Nr 205-UWB-ZZZ

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 listopada 2016 r. w sprawie sposobu deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakami budowlanymi (Dz. U. poz. 1965), niniejszy certyfikat odnoszący się do wyrobu budowlanego:

BETON TOWAROWY
do zastosowań konstrukcyjnych

odwołany Polską Normą wyrobu:
PN-EN 206+A1:2016-12

wprowadzonego do obrotu pod nazwą lub znakiem firmowym producenta:

NAZWA PRODUCENTA
adres producenta

i produkowanego w zakładzie produkcyjnym:

NAZWA ZAKŁADU
adres zakładu

Niniejszy certyfikat potwierdza, że wszystkie postanowienia, wynikające z krajowego systemu Z+, dotyczące oceny i weryfikacji jakości właściwości użytkowych, w odniesieniu do deklarowanych właściwości użytkowych wyrobów związanych z jego zamierzonym zastosowaniem, są stosowane oraz, że

zakładowa kontrola produkcji spełnia mające zastosowanie wymagania.

Niniejszy certyfikat wydany po raz pierwszy w dniu 06.06.20xx r. pozostaje ważny dopóki zastosowana Polska Norma wyrobu, metody oceny i weryfikacji jakości właściwości użytkowych, sam wyrob budowlany i warunki jego wytwarzania nie ulegną istotnej zmianie, oraz nie zostanie on zawieszony lub cofnięty przez akredytowaną jednostkę certyfikującą wyroby.

Dyrektor
Centralnego Certyfikacji
PRZEMISŁOWY BAJOREK

Rzeszów, dnia 06 września 20xx r.
Ważność niniejszego certyfikatu może być potwierdzona pod adresem certyfikacji@tbo-1bc.pl

Rola jednostki akredytowanej w nadzorze nad jakością

Ustawa z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku:

Zasady akredytacji ujęte są w międzynarodowych normach i wytycznych, w których określone są wymagania, zarówno dla jednostek akredytujących, jak i dla podlegających akredytacji jednostek oceniających zgodność.

Uzyskanie akredytacji oznacza, że akredytowane podmioty zostały ocenione według tych norm i wytycznych:

PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02

Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących

PN-EN ISO/IEC 17065:2013-03

Ocena zgodności. Wymagania dla jednostek certyfikujących wyroby, procesy i usługi

Podsumowanie – ???

- Producent?
- Upoważniony przedstawiciel producenta?
- Importer?
- Dystrybutor?
- Sprzedawca?

**Wprowadzanie do obrotu
i udostępnianie**

- Projektant?
- Kierownik budowy?
- Wykonawca robót?
- Inspektor nadzoru?
- Inwestor?

Stosowanie

- Urzędnik (np. administracji państwowej, samorządowej,
inspektor UNB)?,
- itd.

Nadzorowanie

Kto odpowiada za prawidłowe użycie wyrobów budowlanych?

Projektant – Kierownik budowy – Inspektor nadzoru – Inwestor

Prawo budowlane:

Sankcje za naruszenia wynikające z art. 5, 10, 18, 22, 25, 34, 46 ustawy Prawo budowlane

Rozdział 9: **Przepisy karne**

art. 93 Kto:

ust. 1: przy **projektowaniu** lub **wykonywaniu** robót budowlanych w sposób rażący nie przestrzega przepisów art. 5 ust. 1 – 2b

ust. 1a: przy **wykonywaniu** robót budowlanych **stosuje wyroby**, naruszając przepis art. 10

podlega **karze grzywny** (w oparciu o Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia)

Rozdział 10: **Odpowiedzialność zawodowa w budownictwie**

art. 95 ust. 1:

Odpowiedzialności zawodowej w budownictwie podlegają osoby wykonujące samodzielne funkcje w budownictwie, które dopuściły się występków lub wykroczeń, określonych ustawą

Dziękuję za uwagę...

Grzegorz Bajorek
27 10 2020